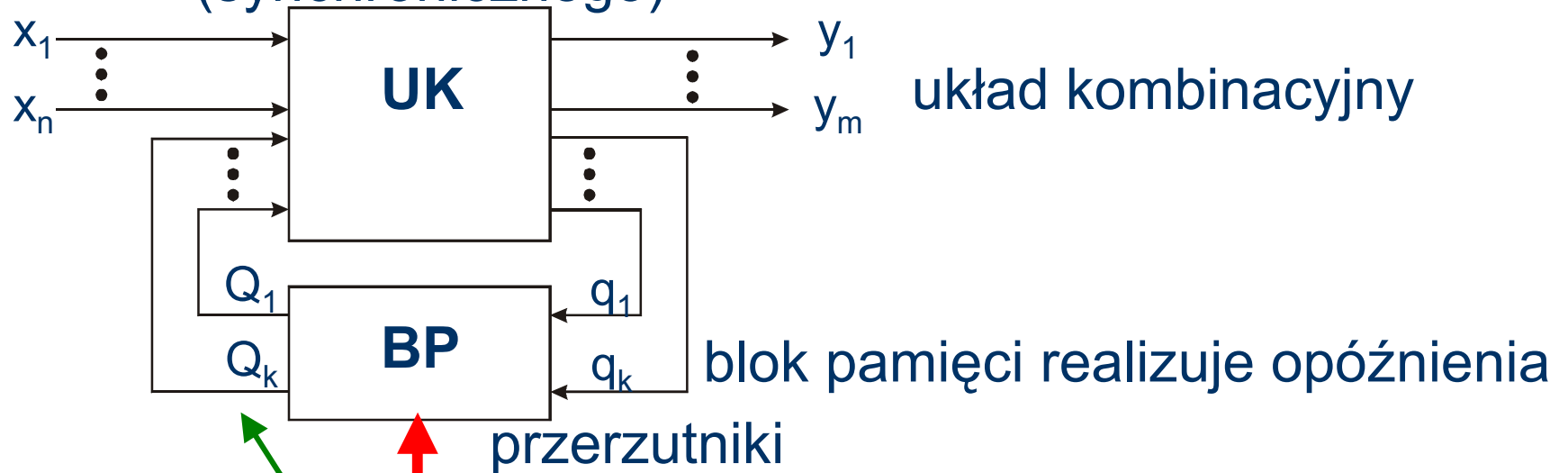

Układy asynchroniczne

Model układu sekwencyjnego (synchronicznego)

**W automacie asynchronicznym
wszystkie stany są stanami
stabilnymi**

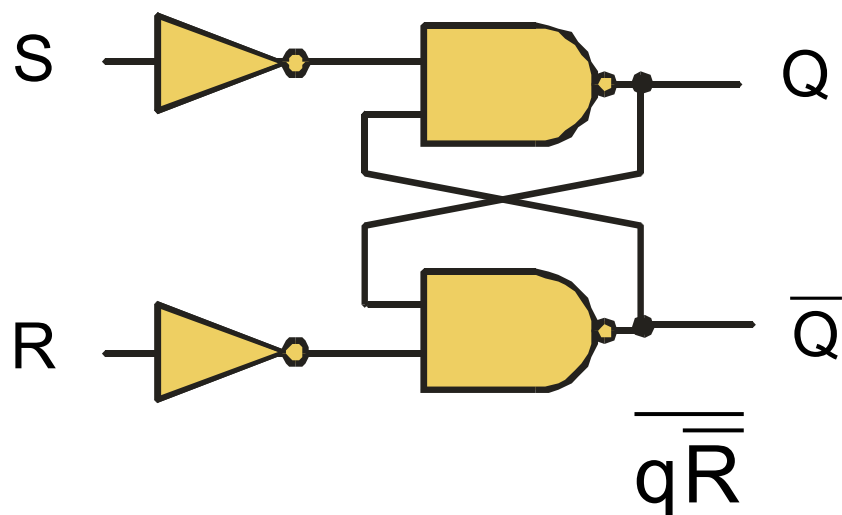
Stan stabilny s . $\phi(s, x) = s$

Najprostszy układ asynchroniczny

Przerzutnik SR

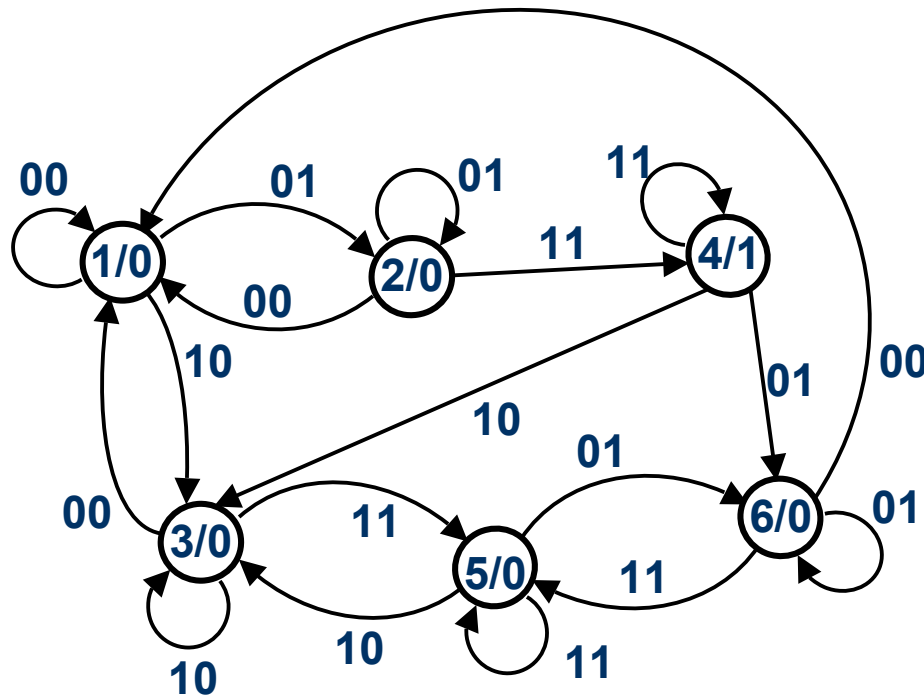
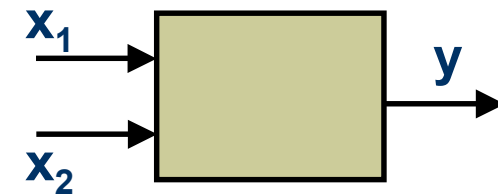
SR \ q	00	01	11	10
0	0	0	—	1
1	1	0	—	1

$$Q = q\bar{R} + S = \overline{\overline{q}\bar{R} + S} = \overline{\overline{q}\bar{R}} \cdot \bar{S}$$

Przykład

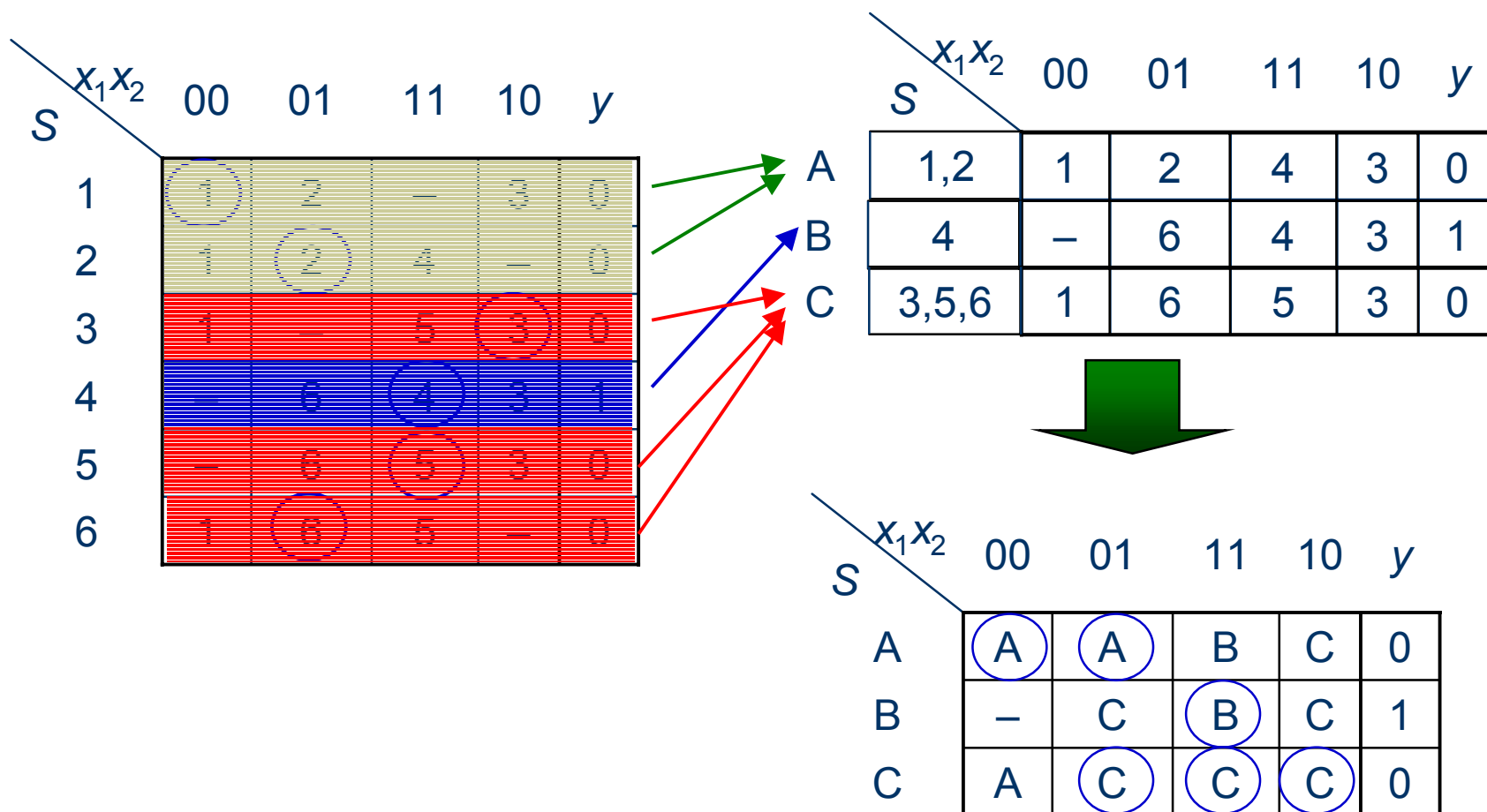
Zaprojektować układ asynchroniczny o dwóch wejściach binarnych x_1 , x_2 i jednym wyjściu y , który ma sygnalizować jedynką pojawienie się na wejściu sekwencji wektorów wejściowych ..., **00**, **01**, **11**.
Należy założyć, że jednoczesna zmiana dwóch sygnałów wejściowych jest niemożliwa.

		x_1x_2				
		00	01	11	10	y
S	1	1	2	—	3	0
	2	1	2	4	—	0
	3	1	—	5	3	0
	4	—	6	4	3	1
	5	—	6	5	3	0
	6	1	6	5	—	0

Redukcja stanów

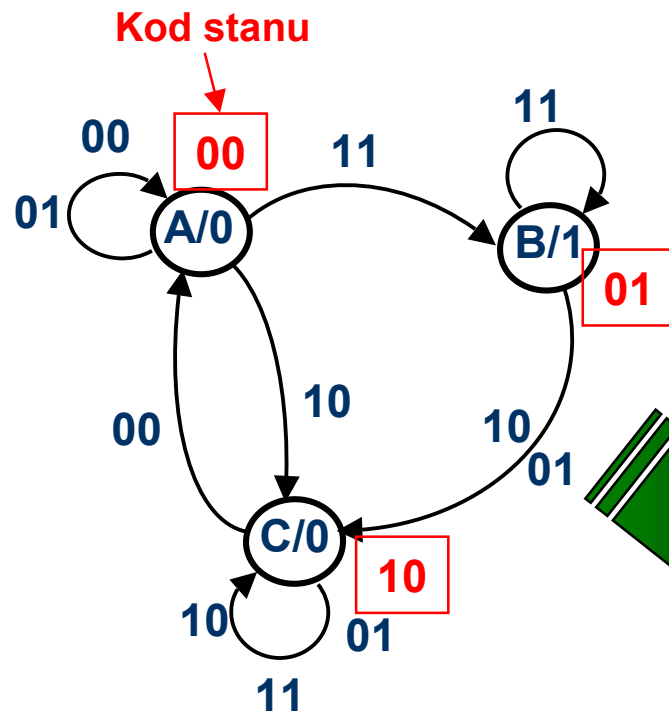
... jest prosta

a kodowanie ...

Kodowanie stanów

... jest trudne

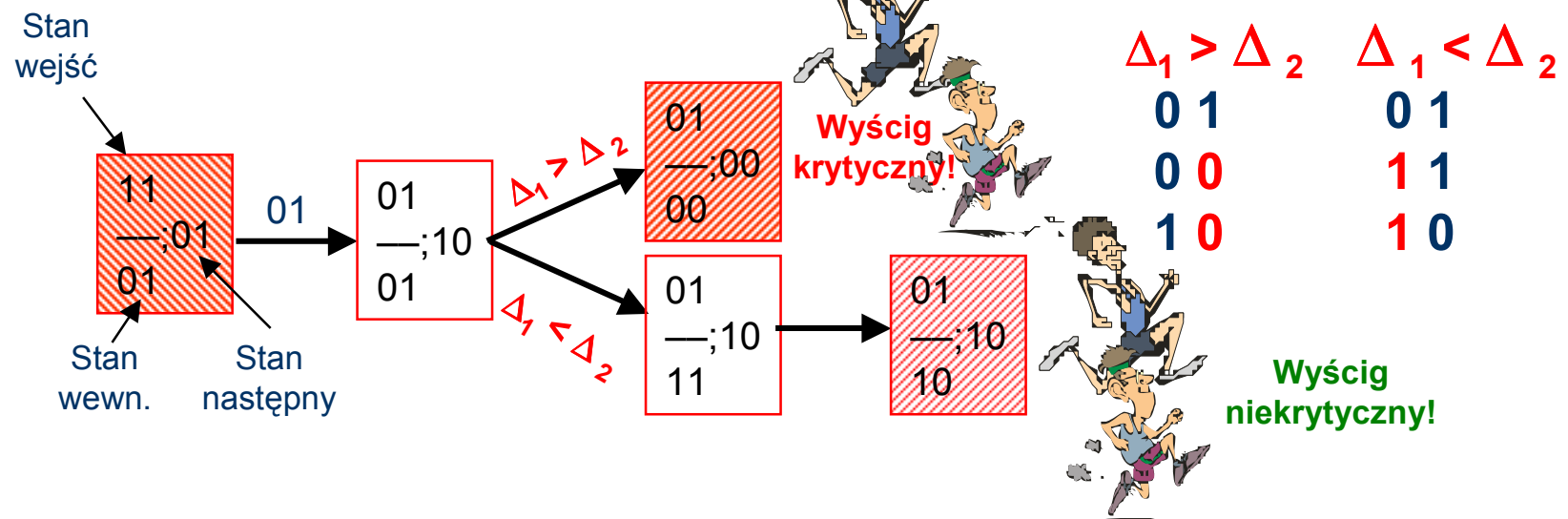
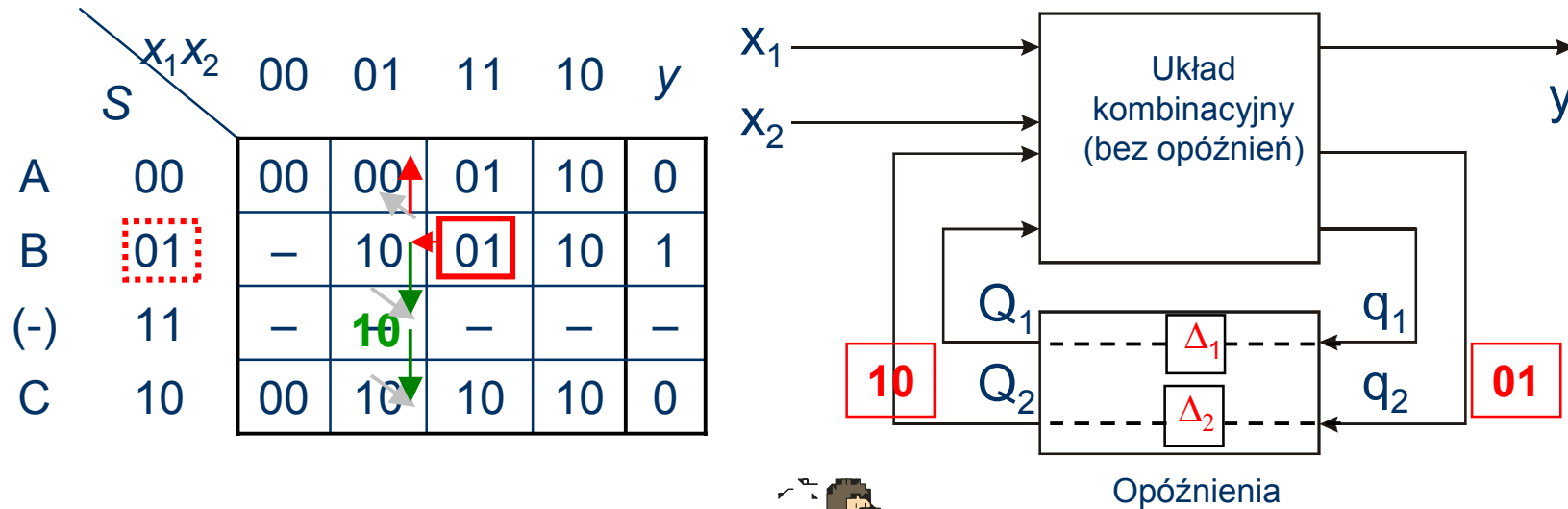

Graf stanów automatu minimalnego

		x_1x_2				
		00	01	11	10	y
S	A	(A)	(A)	B	C	0
	B	–	C	(B)	C	1
	C	A	(C)	(C)	(C)	0

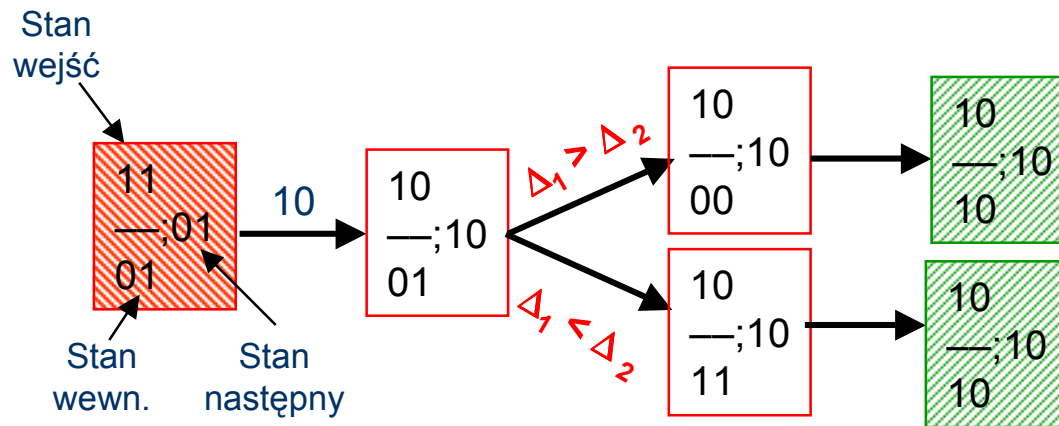
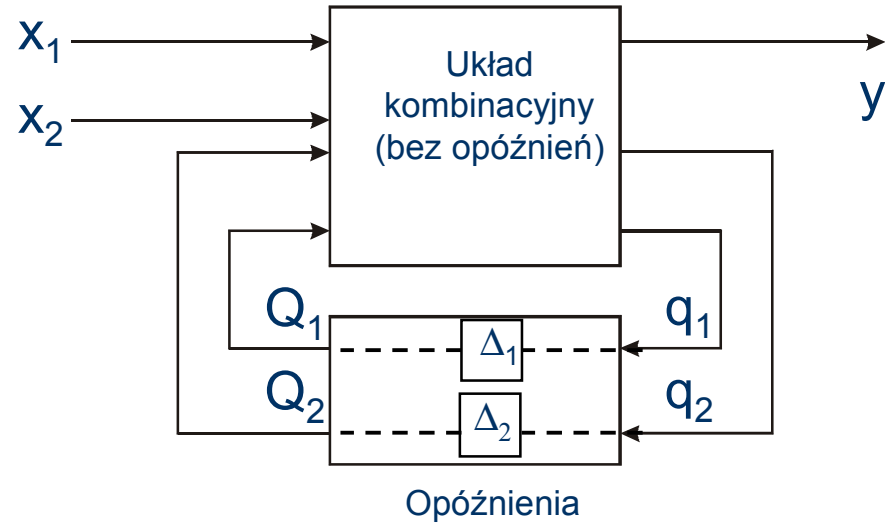
		x_1x_2				
		00	01	11	10	y
S	A	00	00	01	10	0
	B	01	–	10	01	1
	(-)	11	–	–	–	–
	C	10	00	10	10	0

Analiza działania układu asynchronicznego (1)

Analiza działania układu asynchronicznego (2)

		x_1x_2				
		00	01	11	10	y
S	A	00	00	01	10	0
	B	–	10	01	10	1
	(-)	–	10	–	10	–
	C	00	10	10	10	0

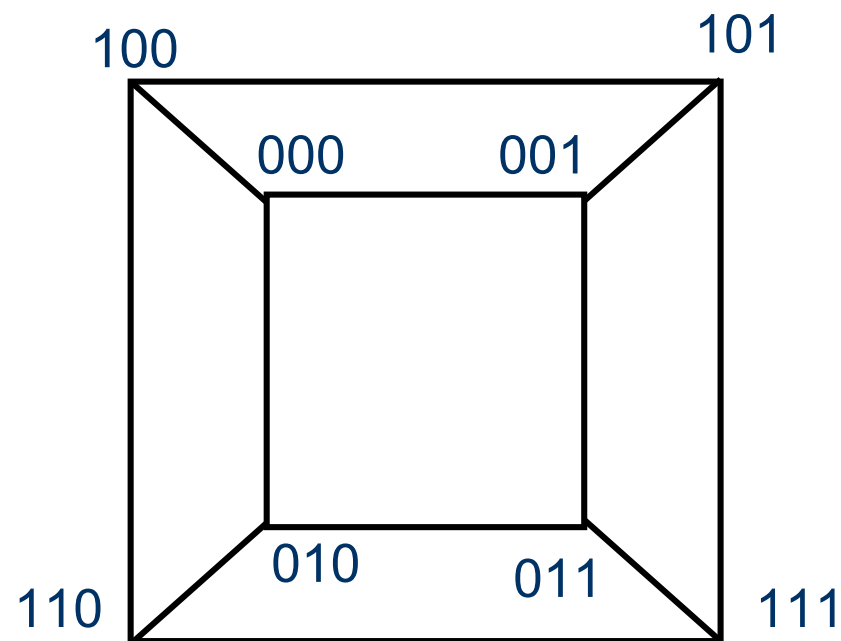
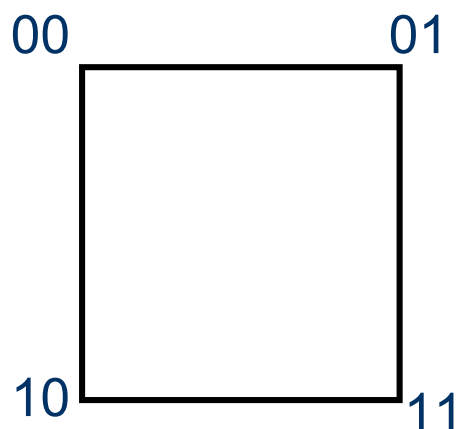
Wyścig niekrytyczny!

Kodowanie stanów

Aby uniknąć wyścigów krytycznych należy kodowanie przeprowadzić tak, aby kody stanów, pomiędzy którymi jest przejście, różniły się tylko na jednej pozycji.

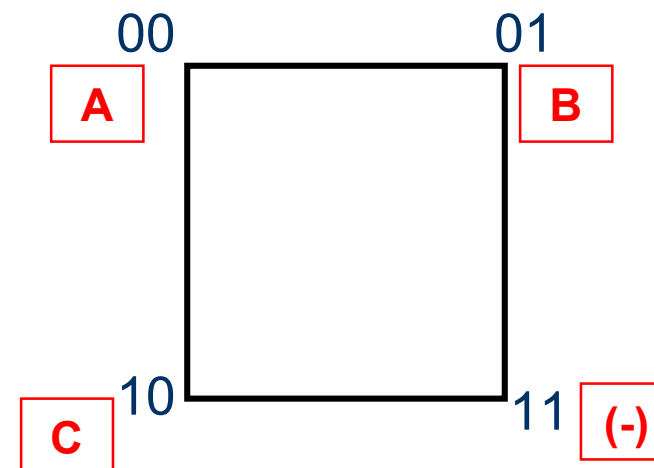
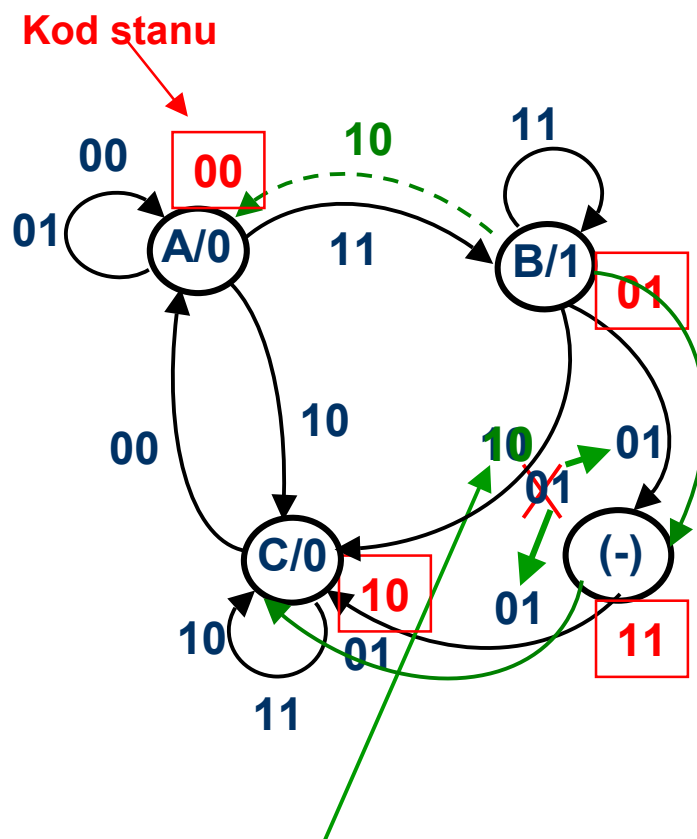
Np.: 000 $\Rightarrow$ 001; 011 $\Rightarrow$ 010; 111 $\Rightarrow$ 101 itp..

Takie kodowanie zapewnia „rozpięcie” grafu stanów automatu na kwadracie lub sześcianie kodowym.

Kodowanie stanów

		x_1x_2				
		00	01	11	10	y
S	A	00	00	01	10	0
	B	01	11	01	10	1
	(-)	11	10	-	10	-
	C	10	10	10	10	0

Wyścig niekrytyczny można wykorzystać do właściwego kodowania stanów w układach asynchronicznych.

Tablice przejść

		x_1x_2				
		00	01	11	10	y
A	00	00	00	01	10	0
B	01	–	11	01	10	1
(-)	11	–	10	–	10	–
C	10	00	10	10	10	0

		x_1x_2			
		00	01	11	10
Q1Q2	00	00	00	01	10
	01	--	11	01	10
	11	--	10	--	10
	10	00	10	10	10

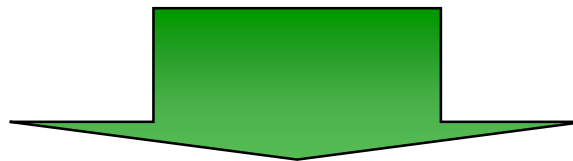
Q1'Q2'

Wyznaczanie funkcji wzbudzeń

x_1x_2		00	01	11	10	00	01	11	10	00	01	11	10	Y
Q1Q2	00	00	00	01	10	0	0	0	1	0	0	1	0	0
	01	--	11	01	10	-	1	0	1	-	1	1	0	1
	11	--	10	--	10	-	1	-	1	-	0	-	0	-
	10	00	10	10	10	0	1	1	1	0	0	0	0	0
$Q1'Q2'$						$Q1'$				$Q2'$				

$$Q1' = Q_1x_2 + Q_2\bar{x}_1 + x_1\bar{x}_2 + \boxed{Q_1x_1} \quad Q2' = \bar{Q}_1x_1x_2 + \bar{Q}_1Q_2x_2$$

Dlaczego dodano dodatkową pętlę – składnik $\boxed{Q_1x_1}$?

Zjawisko hazardu

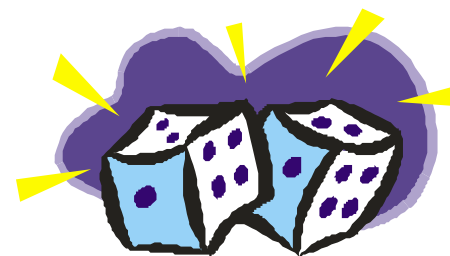
$$Y = Q2$$

Zjawisko hazardu

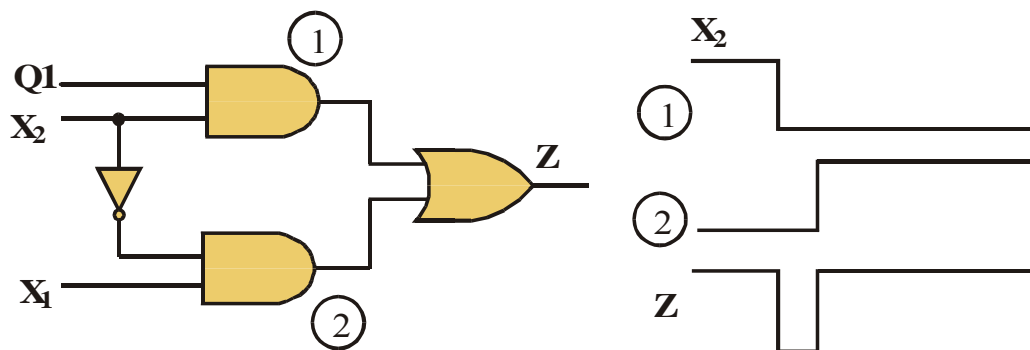
$$Q1' = Q_1 x_2 + Q_2 \bar{x}_1 + x_1 \bar{x}_2$$

①   ②

$$Z = Q_1 x_2 + x_1 \bar{x}_2$$

Przy $Q_1 = 1$, $x_1 = 1$, a przy zmianie x_2 : $1 \rightarrow 0$
na wyjściu Z powinna być stała 1

Na skutek opóźnienia sygnału $\bar{x}_2$ w sygnale Z pojawia się krótki impuls o wartości 0.

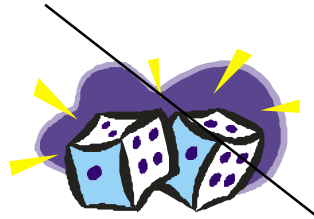
Jest to hazard statyczny

- szkodliwy w układach asynchronicznych!

I
T
P
W

ZPT

Zjawisko hazardu

W układach asynchronicznych funkcje wzbudzeń muszą być realizowane w taki sposób, aby nie występował hazard statyczny.

Wyrażenia boolowskie należy uzupełnić o składnik (nadmiarowy), odpowiadający pętli na tablicy Karnaucha, w taki sposób, aby każde dwie sąsiednie jedynki były objęte wspólną pętlą.

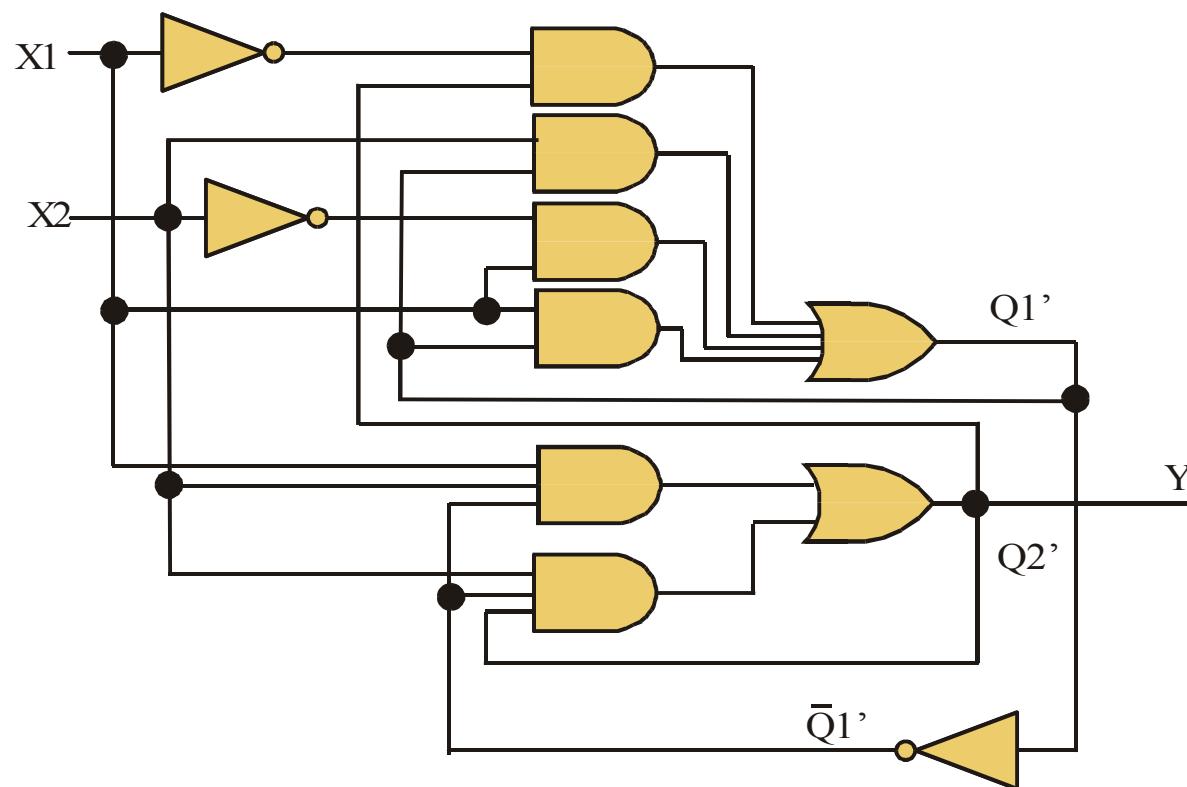
		x_1x_2			
		00	01	11	10
Q_1Q_2	00	0	0	0	1
	01	-	1	0	1
	11	-	1	-	1
	10	0	1	1	1

Q_1x_1

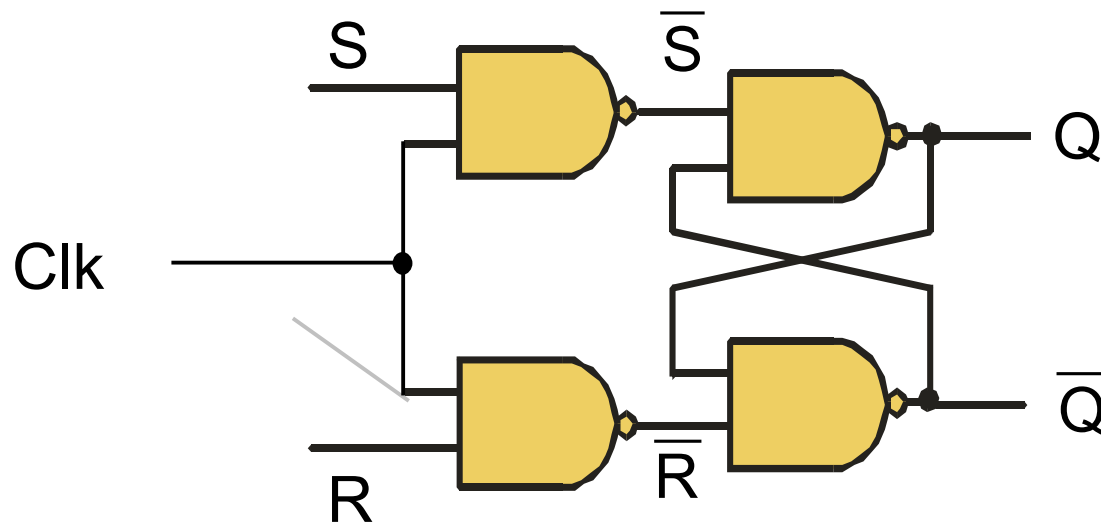
Realizacja układu

$$Y = Q2$$

$$Q1' = Q_1 x_2 + Q_2 \bar{x}_1 + x_1 \bar{x}_2 + Q_1 x_1 \quad Q2' = \bar{Q}_1 x_1 x_2 + \bar{Q}_1 Q_2 x_2$$

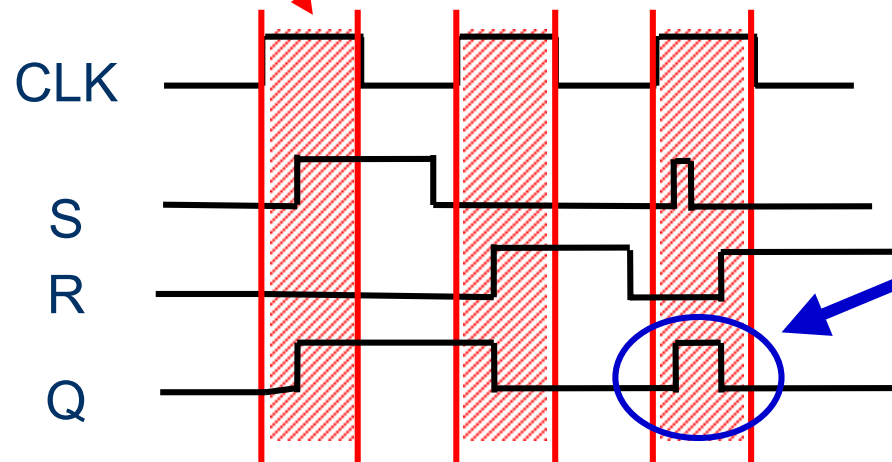

Jak jest zbudowany przerzutnik synchroniczny? (1)

Jest to synchronizacja „szerokością impulsu” – latch (zatrzask)

Strefa oddziaływania

Stan Q przerzutnika zmienia się dwukrotnie w czasie trwania okresu przebiegu zegarowego!

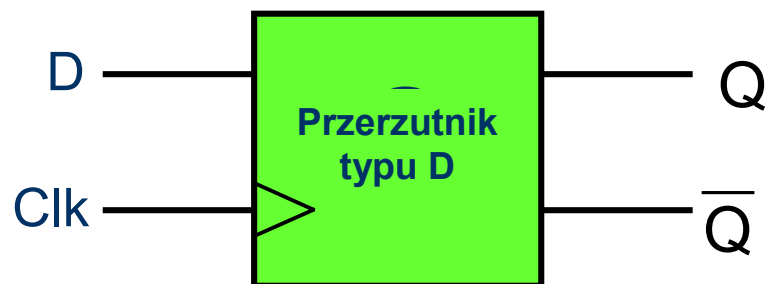

Problem synchronizacji

Przerzutniki tego typu mają prostą budowę, ale mogą służyć tylko do przechowywania (zatrzaskiwania) informacji. Nie mogą służyć do budowy układów sekwencyjnych.

Prawidłowa synchronizacja powinna działać tak, aby w czasie trwania okresu przebiegu zegarowego sygnał wejściowy przerzutnika był odczytywany jeden raz, a stan przerzutnika zmieniał się także jeden raz – niezależnie od zmiany sygnałów wejściowych.

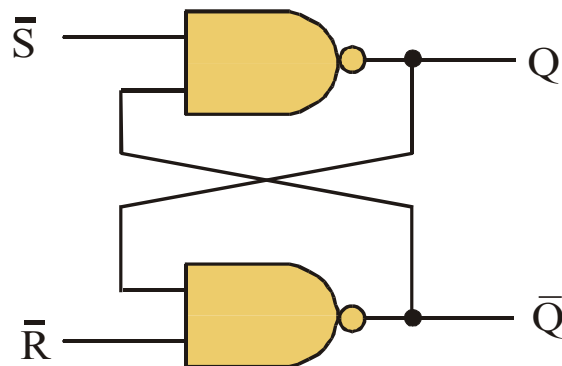
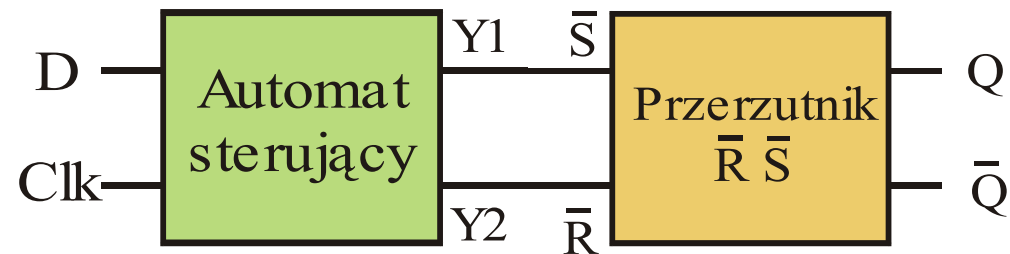
Jak jest zbudowany przerzutnik synchroniczny? (2)

		D	
		0	1
Q	0	0	1
	1	0	1

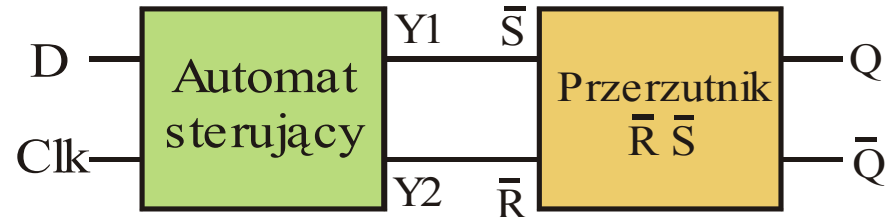
Przykład

Synchroniczny przerzutnik typu D synchronizowany zboczem dodatnim

		$\overline{S} \overline{R}$	00	01	11	10
Q	0	—	1	0	0	
	1	—	1	1	0	

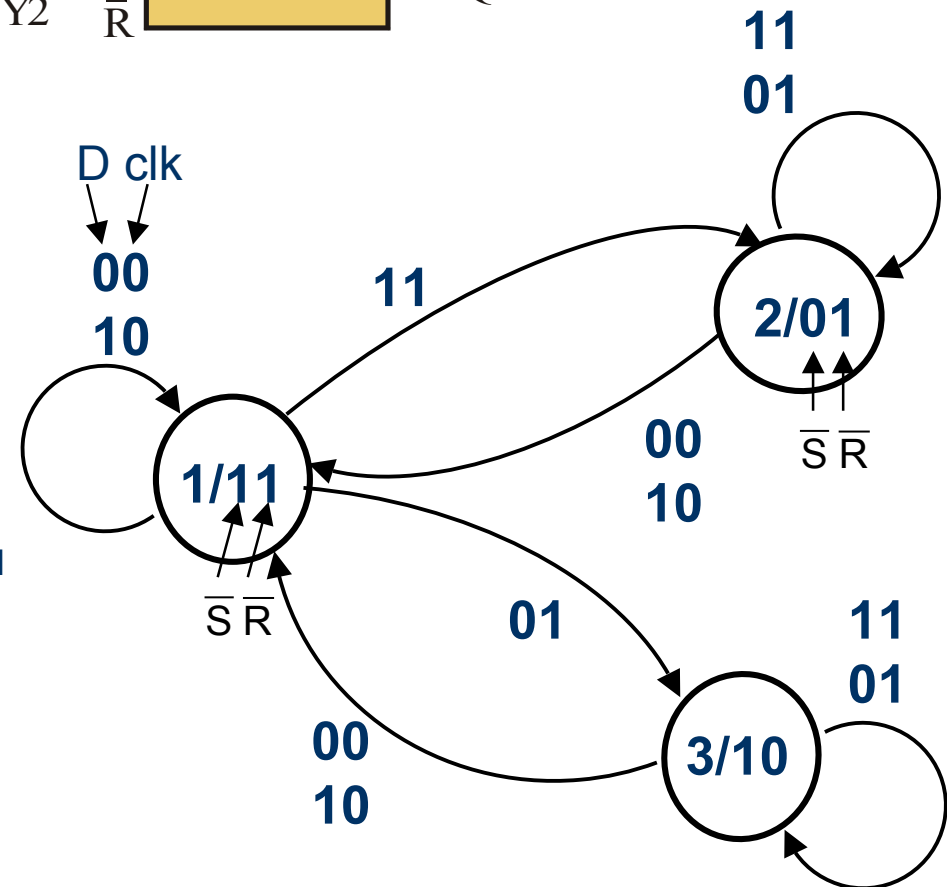
Przykład c.d.

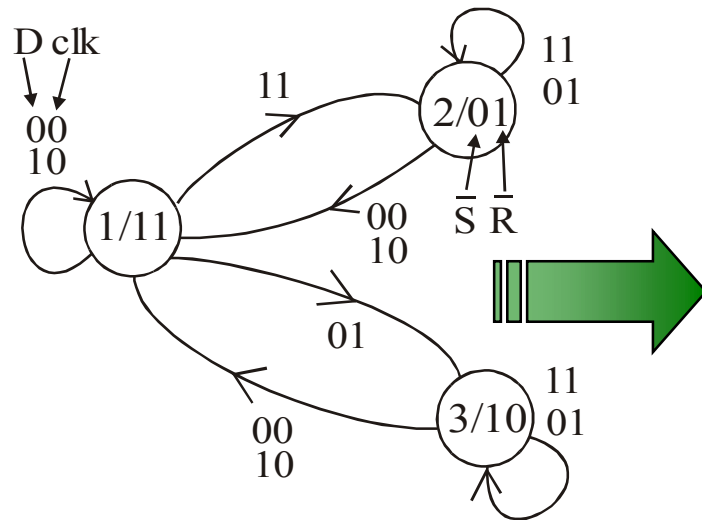
Automat sterujący wytwarza na wyjściach Y1 lub Y2 sygnał 0 (włączający lub wyłączający przerzutnik $\bar{S} \bar{R}$) tylko wówczas, gdy w sygnale Clk pojawi się zbocze synchronizujące, to jest zmiana Clk $0 \rightarrow 1$.

Jeśli w tym momencie na wejściu D jest 1, to 0 pojawi się na wyjściu Y1 ($\bar{S}$) – przerzutnik $\bar{S} \bar{R}$ zostanie włączony.

Jeśli na wejściu D jest 0, to 0 pojawi się na wyjściu Y2 ($\bar{R}$) – przerzutnik zostanie wyłączony

Przykład c.d.

Tablica przejść-wyść

D,clk		S				Y1Y2
		00	01	11	10	
1		1	3	2	1	11
2		1	2	2	1	01
3		1	3	3	1	10

(clk → c)

D,c		Q1Q2				Y1Y2
		00	01	11	10	
00		--	--	--	--	--
(2) 01		11	01	01	11	01
(1) 11		11	10	01	11	11
(3) 10		11	10	10	11	10

Zakodowana tablica p-w
(kody stanów takie same,
jak wyjscia Y1, Y2)

Przykład c.d.

(clk → c)

		D,c				Y1Y2
Q1Q2		00	01	11	10	
	00	--	--	--	--	
	(2) 01	11	01	01	11	01
	(1) 11	11	10	01	11	11
	(3) 10	11	10	10	11	10

$Q1' Q2'$

		D,c			
Q1Q2		00	01	11	10
	00	-	-	-	-
	(2) 01	1	0	0	1
	(1) 11	1	1	0	1
	(3) 10	1	1	1	1

$Q1' = \bar{c} + Q_1 \bar{D} + \bar{Q}_2$

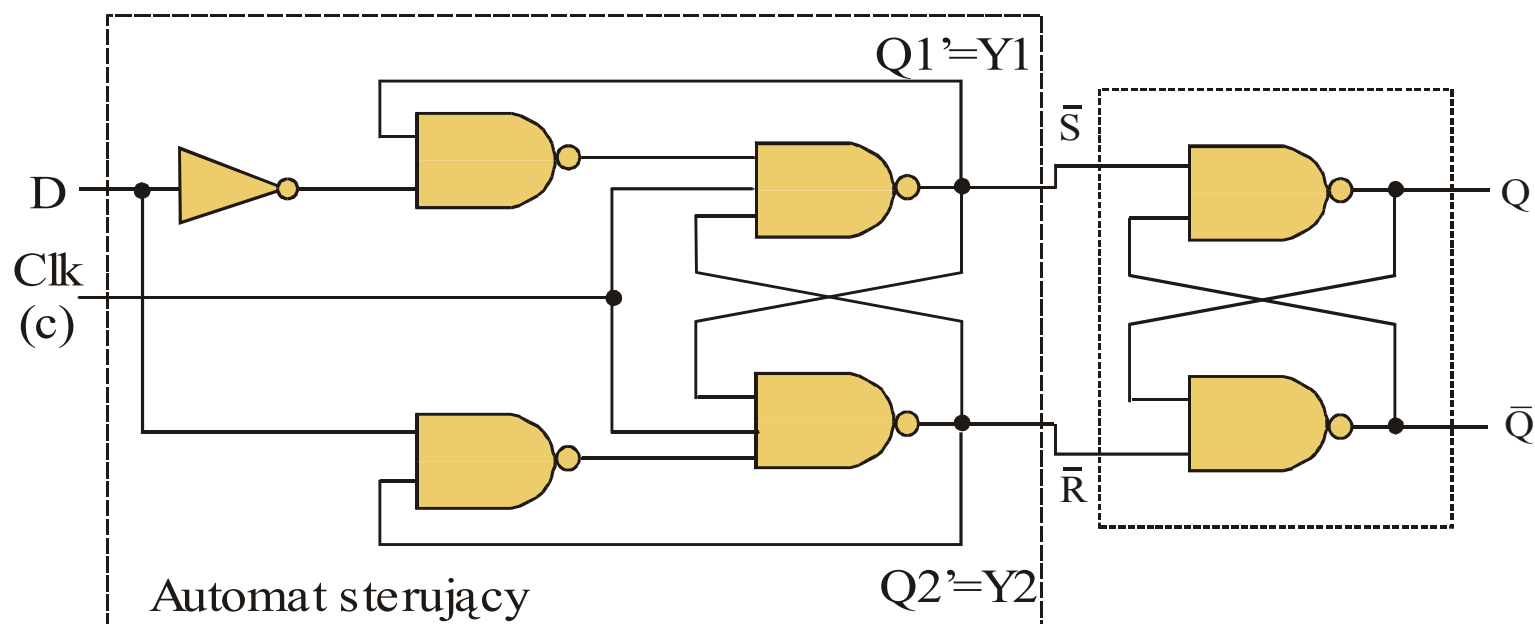
		D,c			
Q1Q2		00	01	11	10
	00	-	-	-	-
	(2) 01	1	1	1	1
	(1) 11	1	0	1	1
	(3) 10	1	0	0	1

$Q1' = \bar{c} + Q_2 D + \bar{Q}_1$

Przykład - realizacja

$$Q1' = \bar{c} + Q_1 \bar{D} + \bar{Q}_2 = \overline{\overline{\bar{c} + Q_1 \bar{D} + \bar{Q}_2}} = \overline{c \cdot Q_1 D \cdot Q_2}$$

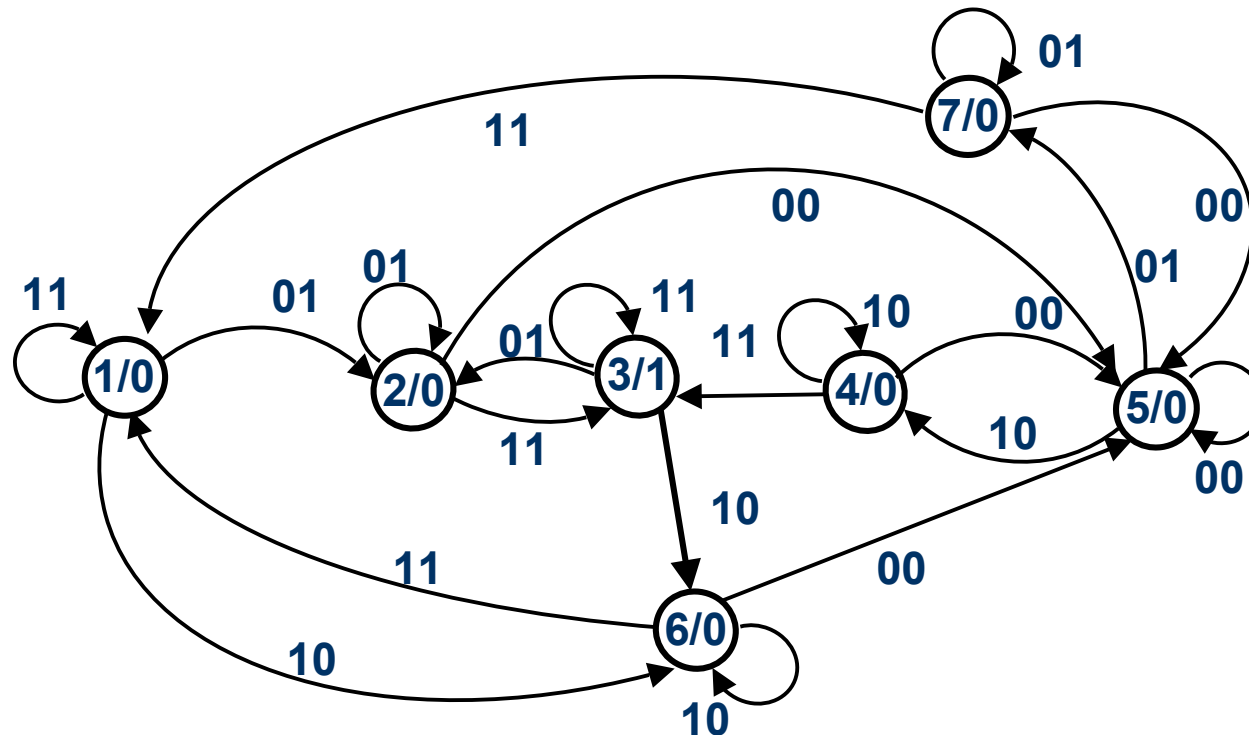
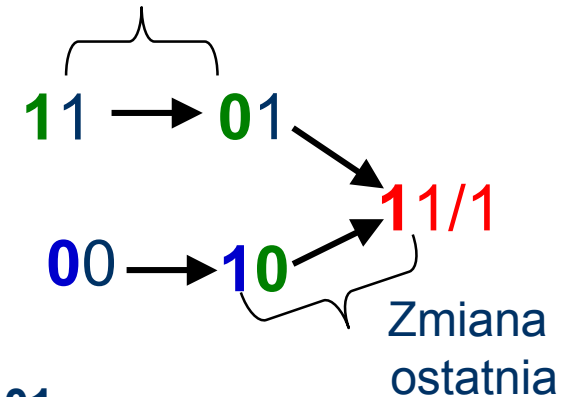
$$Q2' = \bar{c} + Q_2 D + \bar{Q}_1 = \overline{\overline{\bar{c} + Q_2 D + \bar{Q}_1}} = \overline{c \cdot \bar{Q}_2 \bar{D} \cdot Q_1}$$

Zadanie

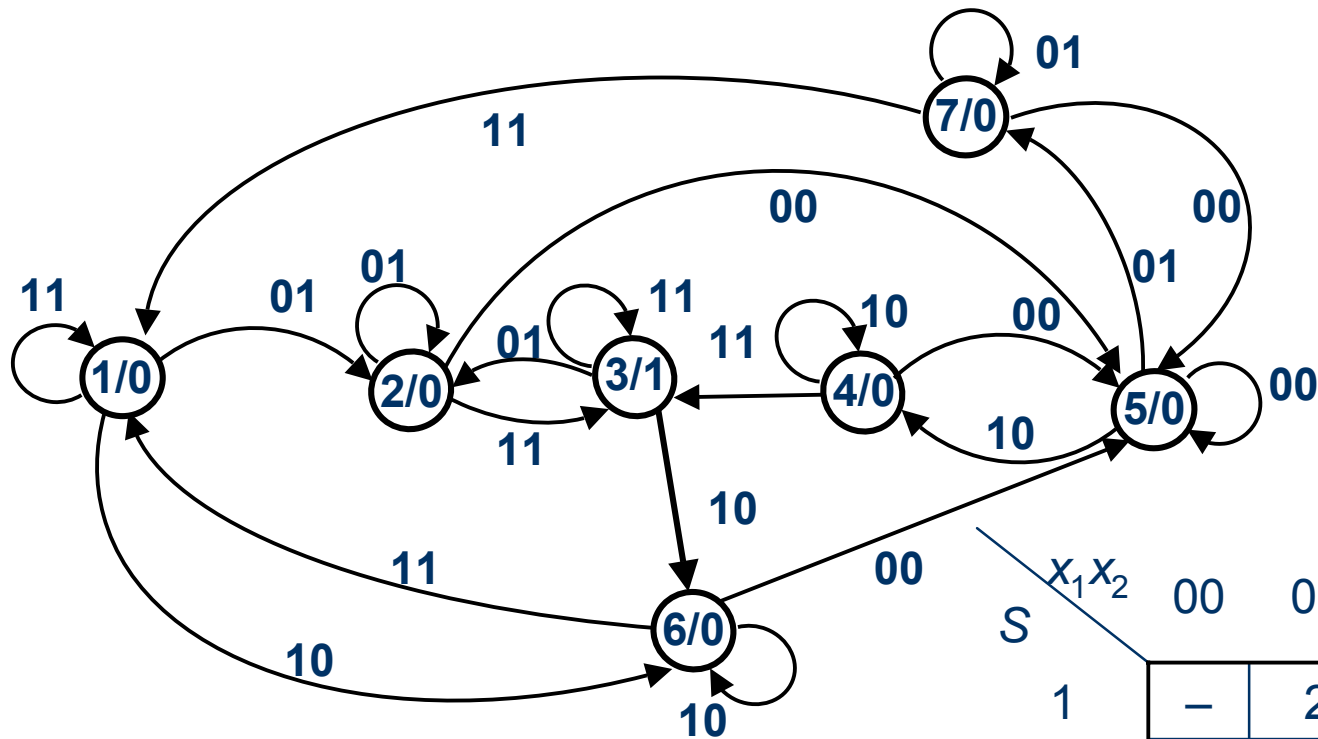
Zaprojektować asynchroniczny układ o wejściach x_1 i x_2 wyjściu y pracujący w następujący sposób: $y=1$ gdy $x_1=x_2=1$ i przedostatnia zmiana sygnału wejściowego była zmianą na wejściu x_1 . W pozostałych przypadkach $y=0$.

Zmiana przedostatnia

Zadanie c.d.

S	x ₁ x ₂				y
	00	01	11	10	
1	—	2	1	6	0
2	5	2	3	—	0
3	—	2	3	6	1
4	5	—	3	4	0
5	5	7	—	4	0
6	5	—	1	6	0
7	5	7	1	—	0

Zadanie c.d.

Minimalizacja

S	x_1x_2	00	01	11	10	y
1		—	2	1	6	0
2		5	2	3	—	0
3		—	2	3	6	1
4		5	—	3	4	0
5		5	7	—	4	0
6		5	—	1	6	0
7		5	7	1	—	0

1,6

2,4

3

5,7

Automat minimalny

A 1,6

B 2,4

C C

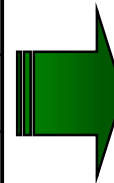
D 5,7

S	x_1x_2	00	01	11	10	y
A	1,6	D	B	A	A	0
B	2,4	D	B	C	B	0
C	C	—	B	C	A	1
D	5,7	D	D	A	B	0

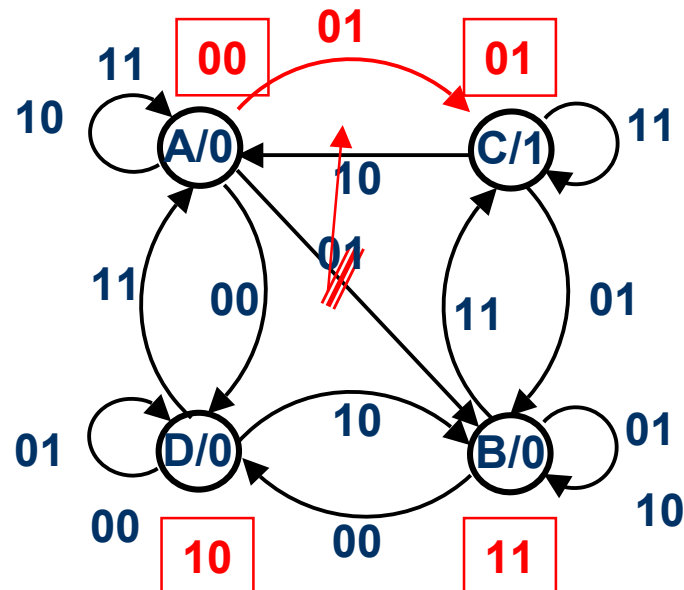
Zadanie c.d.

Kodowanie

S	x_1x_2	00	01	11	10	y
A		D	B	A	A	0
B		D	B	C	B	0
C		–	B	C	A	1
D		D	D	A	B	0

S	x_1x_2	00	01	11	10	y
A 00		10	~~11~~ 01	00	00	0
C 01		–	11	01	00	1
B 11		10	11	01	11	0
D 10		10	10	00	11	0

Zadanie c.d.

Synteza kombinacyjna

x_1x_2	00	01	11	10	y
Q1Q2					
00	10	01	00	00	0
01	—	11	01	00	1
11	10	11	01	11	0
10	10	10	00	11	0

$$y = \overline{Q_1}Q_2$$

$Q_1' Q_2'$

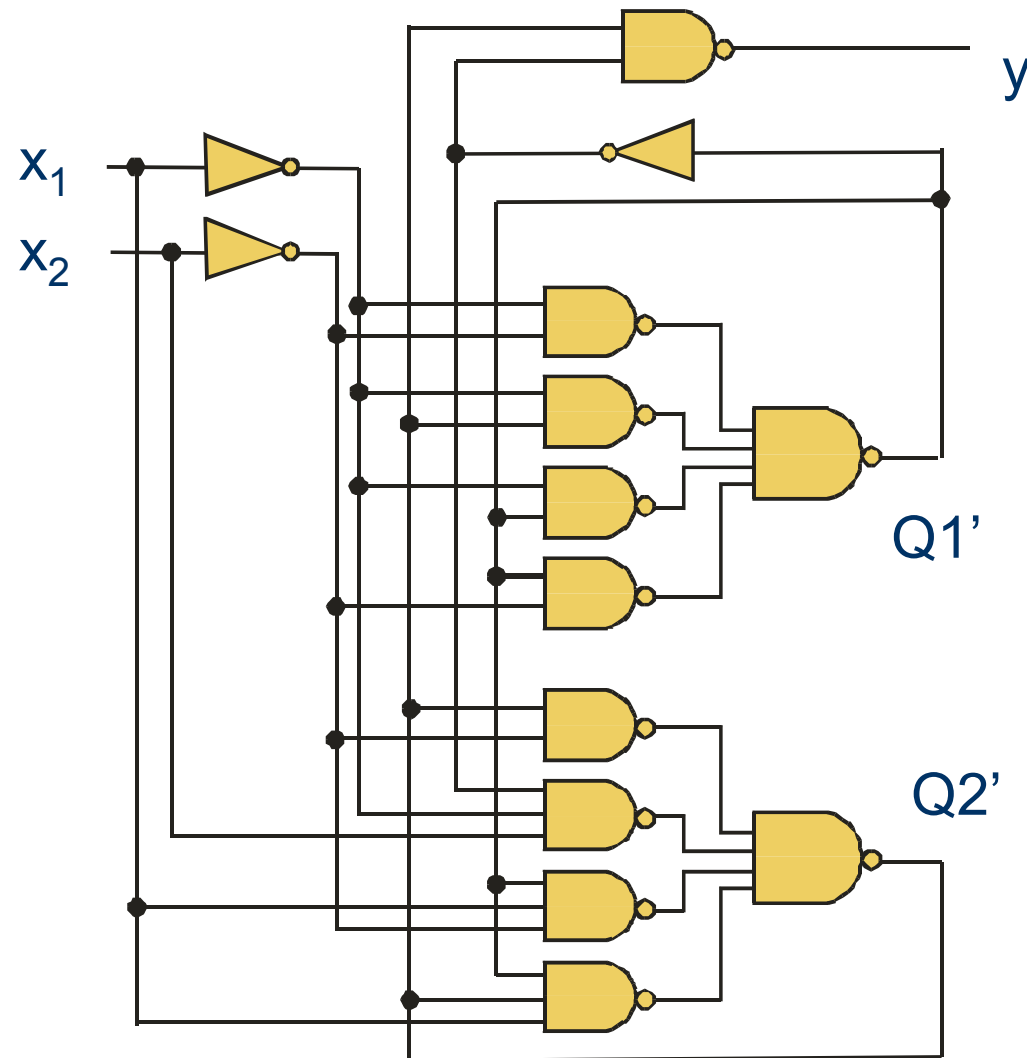
x_1x_2	00	01	11	10
Q1Q2				
00	1	0	0	0
01	—	1	0	0
11	1	1	0	1
10	1	1	0	1

$$Q_1' = \overline{x_1}\overline{x_2} + Q_2\overline{x_1} + Q_1\overline{x_1} + Q_1\overline{x_2}$$

x_1x_2	00	01	11	10
Q1Q2				
00	0	1	0	0
01	—	1	1	0
11	0	1	1	1
10	0	0	0	1

$$Q_2' = Q_2\overline{x_2} + \overline{Q_1}\overline{x_1}x_2 + Q_1x_1\overline{x_2} + Q_1Q_2x_1$$

Zadanie c.d. - realizacja

Kodowanie metodą „n-1”

Liczba stanów automatu wynosi n .

Długość wektora kodowego ustalamy na $n - 1$.

Jeden stan kodujemy wektorem złożonym z samych zer.

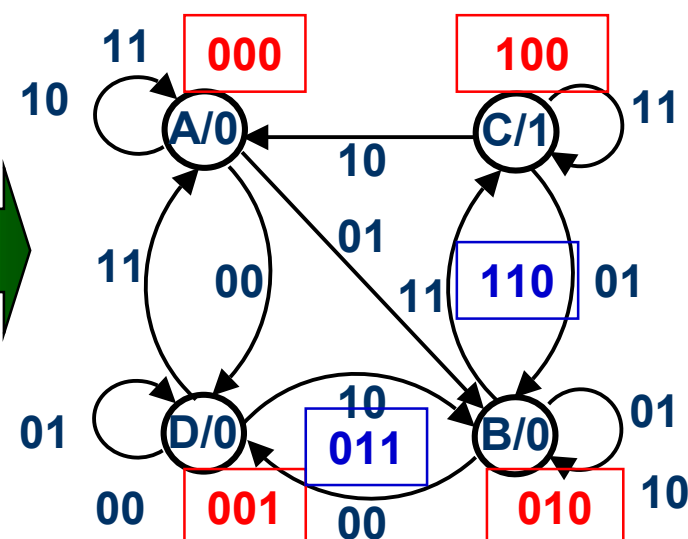
Pozostałe stany kodujemy wektorami z jedną jedynką.

Miedzy każde dwa stany S , T kodowane wektorami z jedną jedynką wstawiamy stan niestabilny R

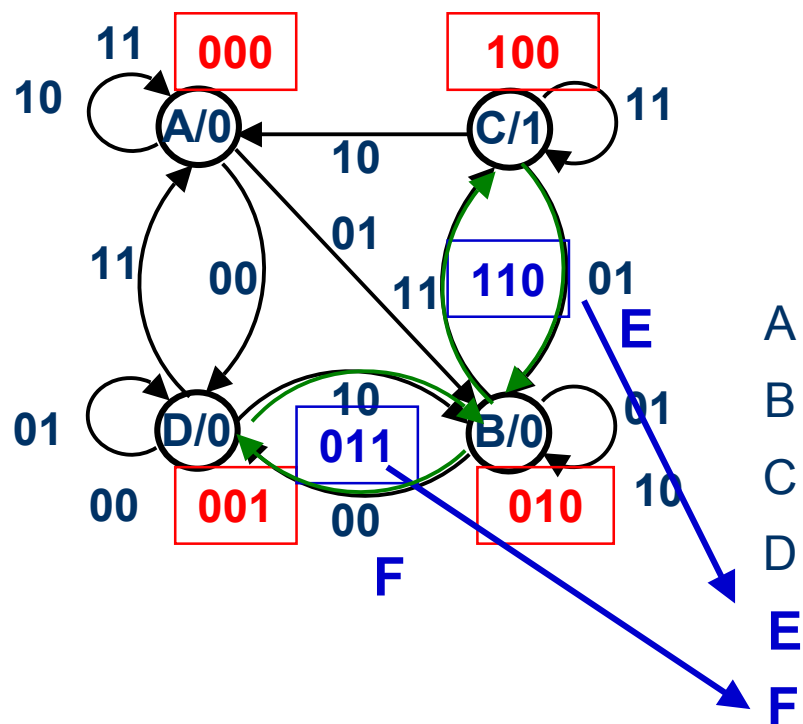
o wektorze kodowym $R = S \oplus T$

A: 000
C: 100, B: 010,
D: 001
110

S \ x ₁ x ₂					y
	00	01	11	10	
A	D	B	A	A	0
B	D	B	C	B	0
C	–	B	C	A	1
D	D	D	A	B	0

Kodowanie „n – 1”

Modyfikacja tablicy p-w

		x_1x_2				
		00	01	11	10	y
$Q_1Q_2Q_3$	000	D	B	A	A	0
	010	F	B	E	B	0
	100	–	E	C	A	1
	001	D	D	A	F	0
	110	–	B	C	–	–
	011	D	–	–	B	–
	101	–	–	–	–	–

Kodowanie „n – 1”

Zakodowana tablica p-w

		x_1x_2	00	01	11	10	y
		$Q_1Q_2Q_3$					
A	000		001	010	000	000	0
D	001		001	001	000	011	0
F	011		001	–	–	010	–
B	010		011	010	110	010	0
E	110		–	010	100	–	–
(-)	111		–	–	–	–	–
(-)	101		–	–	–	–	–
C	100		–	110	100	000	1

$\underbrace{\hspace{15em}}_{Q_1' Q_2' Q_3'} \quad Y = Q_1$

Kodowanie „n – 1”

		x_1x_2			
		00	01	11	10
Q1Q2Q3	000	0	0	0	0
	001	0	0	0	0
	011	0	—	—	0
	010	0	0	1	0
	110	—	0	1	—
	111	—	—	—	—
	101	—	—	—	—
	100	—	1	1	0

$$Q1' = Q_1 \bar{Q}_2 x_2 + Q_2 x_1 x_2$$

Kodowanie „n – 1”

		x_1x_2			
$Q_1Q_2Q_3$		00	01	11	10
000		0	1	0	0
001		0	0	0	1
011		0	–	–	1
010		1	1	1	1
110		–	1	0	–
111		–	–	–	–
101		–	–	–	–
100		–	1	0	0

Pętla antyhazardowa

$$Q_2' = \overline{Q_1}Q_2\overline{Q_3} + \overline{Q_3}\overline{x_1}x_2 + Q_3x_1\overline{x_2} + \overline{Q_1}Q_2x_1$$

Kodowanie „n – 1”

		x_1x_2			
		00	01	11	10
$Q_1Q_2Q_3$	000	1	0	0	0
	001	1	1	0	1
	011	1	—	—	0
	010	1	0	0	0
	110	—	0	0	—
	111	—	—	—	—
	101	—	—	—	—
	100	—	0	0	0

$$Q_3' = \bar{x}_1\bar{x}_2 + \bar{Q}_1Q_3\bar{x}_1 + \bar{Q}_2Q_3\bar{x}_2$$